

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อระดับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. แผนดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมยวดี
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
6. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1 ประวัติอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด (เมยวดีเมืองพ่อศรีทราช. 2549 : 17-22)

“เมยวดี” เป็นชื่อเดิมของตำบลใหม่ ในการตั้งตำบลครั้งแรกบ้านหนองอีเมย สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม มีการเปลี่ยนชื่อบ้านชื่อเมืองกัน ให้เปลี่ยนเป็นชื่อสุภาพบ้านหนองอีเมยจึงเปลี่ยนชื่อเป็นบ้านหนองนางเมย บ้านคำอีตุ้มเป็นบ้านคำนางตุ้ม บ้านบุงอีเลิศ (เดิมเขียนเป็นเลิศ) เป็นพืชชนิดหนึ่งคือผักอีเลิศ หรือใบชะพลู เป็นบ้านบุงนางเลิศ แต่ยังเห็นว่าไม่สุภาพอีกจึงเปลี่ยนเป็นบ้านหนองเมย บ้านบุงเลิศ ในสมัยก่อนคนโบราณมาตั้งบ้านตั้งเมืองจะอาศัยแม่น้ำ หรือหนองน้ำเป็นหลัก บ้านหนองนางเมยก็เช่นกัน การตั้งก็ติดกับหนองน้ำ คือหนองอีเมย สาเหตุที่เรียกชื่อหนองน้ำว่าหนองอีเมย คงเป็นเพราะอีเมย (กระทิง) มากินน้ำที่หนองน้ำนี้เป็นจำนวนมาก ในสมัยก่อนที่มาตั้งบ้านหนองอีเมยใหม่ๆ ดินแดนแถบนี้เป็นป่าดงทึบ เป็นบริเวณป่าดงมะอีและภูพาน จึงมีสัตว์ป่านานาพันธุ์ เช่น ช้าง เสือ หมูป่า อีเมย กวาง ฟาน เป็นต้น ป่าดงทั้งหลายเพิ่งจะหมดเมื่อ 20 ปีมานี้เอง ในขณะที่ขอตั้งตำบล มีหลายคนเสนอตำบลใหม่ว่า ตำบลหนองเมย แต่นายบุญตา มูลศรีแก้ว เสนอเป็นตำบลเมยวดี โดยให้เหตุผลว่า

เป็นการรักษานามเดิมเอาไว้คือ “อิมย” ก็คือ เมยวดีนั่นเองทุกคนเห็นด้วยและพอใจคำว่าเมยวดีมาก ท่านยังได้ขยายความให้ฟังว่าถ้าเป็นอิมย หมายถึง กระทิงตัวเมียที่มีลูกแล้ว ถ้าเป็นเมยวดี หมายถึง กระทิงตัวเมียที่ยังเป็นสาวบริสุทธิ์ เมยวดีที่เป็นชื่อตำบลตั้งใหม่จึงเป็นนามอำเภอ เมยวดีในเวลาต่อมา นายบุญตา มุลศรีแก้ว ได้ยื่นร้องขอตั้งกิ่งอำเภอครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2506 แต่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกิ่งอำเภอเมื่อปี พ.ศ. 2521 เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว สถานที่ราชการยังไม่มี นายบุญพ่วง ถนัดคำ ได้ให้บ้านส่วนตัวเป็นสถานที่ทำงานของกิ่งอำเภอ และส่วนราชการต่างๆ เปิดคลองกิ่งอำเภอเมยวดี เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2521 กิ่งอำเภอเมยวดี ตั้งอยู่บ้านใหม่สถานี หมู่ที่ 6 ตำบลเมยวดี เดิมเป็นทุ่งนาป่าละเมาะ นายบุญตา มุลศรีแก้ว ได้จัดซื้อที่นาเหล่านี้ แล้วจัดแบ่งให้ทางราชการเพื่อสร้างเป็นที่ว่าการ กิ่งอำเภอสถานีตำรวจ สถานีอนามัย โรงเรียน วัด บริเวณที่ตั้งตลาดสด เป็นต้น กิ่งอำเภอเมยวดีแยกมาจากอำเภอ โพนทอง เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2521 ตามประกาศกฎกระทรวงมหาดไทยเรื่อง “แบ่งท้องที่อำเภอ โพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด” ตั้งเป็น กิ่งอำเภอเมยวดี ลงวันที่ 7 มีนาคม 2521 ลงนามโดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีเขตการปกครองเพียง 2 ตำบล คือ ตำบลชุมพรและตำบลเมยวดี เท่านั้น ต่อมาเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2536 ทางราชการ ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอเมยวดีเป็นอำเภอเมยวดี โดยแบ่งเขตการปกครองเป็น 4 ตำบล คือ ตำบลชุมพร ตำบลเมยวดี ตำบลชมสะอาด ตำบลบึงเลิศ

1.2 สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง อำเภอเมยวดีตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ด 72 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอ โพนทอง 26 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอหนองพอก 13 กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดได้ 2 เส้นทาง คือ ผ่านอำเภอหนองพอกหรือผ่านอำเภอ โพนทอง ซึ่งปัจจุบันเป็นถนนลาดยาง (รพข.) ทั้ง 2 สาย สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีพื้นที่ประมาณ 196 ตารางกิโลเมตร พิกัดอำเภอเมยวดี VD 094135 มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอหนองพอก และอำเภอ โพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์และอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอ โพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีประชากรทั้งหมด 22,329 คน แยกเป็น ชาย 11,0929 คน หญิง 11,237 คน มีจำนวนครัวเรือน 4,487 ครัวเรือน การปกครองแบ่งเป็น 4 ตำบล 43 หมู่บ้าน ดังนี้

- ตำบลเมยวดี มี 11 หมู่บ้าน ห่างจากอำเภอเมยวดี - กิโลเมตร
- ตำบลชุมพร มี 14 หมู่บ้าน ห่างจากอำเภอเมยวดี 4 กิโลเมตร

- ตำบลชมสะอาด มี 9 หมู่บ้าน ห่างจากอำเภอเมยวดี 2 กิโลเมตร
- ตำบลบุงเลิศ มี 9 หมู่บ้าน ห่างจากอำเภอเมยวดี 4 กิโลเมตร

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

1.3.1 การเกษตรกรรม การเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของชาวอำเภอเมยวดี ได้แก่ ข้าว ถั่วลิสง ยาสูบ อ้อย การเพาะปลูกมักมีปัญหาผลผลิตต่ำ เนื่องจากสภาพดินไม่ดีและน้ำที่ใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ สำหรับการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรองเสริมรายได้จากการเพาะปลูก

1.3.2 การอุตสาหกรรม พื้นที่อำเภอเมยวดี ไม่มีการอุตสาหกรรมหนัก จะมีเฉพาะอุตสาหกรรมในครัวเรือน ได้แก่ การทอผ้าที่กระตุกที่บ้านบุงเลิศ ตำบลบุงเลิศ การเย็บผ้าที่บ้านโป่ง ตำบลบุงเลิศ

1.3.3 สถาบันการเงิน มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอเมยวดี 1 แห่ง และสหกรณ์การเกษตร 1 แห่ง

1.4 ด้านสังคม

โดยทั่วไปเป็นแบบสังคมดั้งเดิมอาศัยอยู่ตามชนบท มีขนบธรรมเนียมประเพณีแบบพื้นเมืองชาวอีสาน ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น โดยกำเนิด มีชนเผ่าภูไทอยู่ที่บ้านบุงเลิศ ตำบลบุงเลิศ ไม่มีปัญหาในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีหรือเรื่องชนกลุ่มน้อยแต่อย่างใด

1.5 ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านศาสนา

1.5.1 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 โรงเรียน

1.5.2 โรงเรียนระดับประถมศึกษา 11 โรงเรียน

1.5.3 โรงพยาบาลขนาด 30 เตียง 1 แห่ง

1.5.4 สถานีอนามัย 5 แห่ง

1.5.6 วัด จำนวน 11 แห่ง

1.5.7 สำนักสงฆ์ 11 แห่ง

1.6 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

1.6.1 ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่อำเภอเมยวดี เป็นที่ราบสูง โดยทั่วไป เป็นที่ดอนสูง ๆ ต่ำ ๆ ความอุดมสมบูรณ์ของดินอยู่ในระดับปานกลางในอดีตมีป่าไม้หนาแน่น ปัจจุบันถูกทำลายไปจำนวนมาก สาเหตุเพราะราษฎรได้ใช้ ที่ดินประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม จากการสำรวจพบว่าดินในพื้นที่อำเภอเมยวดี จะเป็นกลุ่มดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเทาเข้ม เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำปานกลาง มักมีน้ำท่วม เป็น

ระยะเวลา 1-2 เดือน ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ปานกลางถึงต่ำ สภาพพื้นที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบ ถึงเป็นลูกคลื่นรูดคาค มีความลาดชัน 0-5 % มีสายน้ำธรรมชาติ ที่ไหลผ่านหลักๆ ได้แก่ ลำห้วยกลอย ลำห้วยแดง และลำน้ำยัง แต่เนื่องจากสภาพของดิน จึงทำให้ขาดแคลนน้ำในการเกษตร ในระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือน พฤษภาคม

1.6.2 พื้นที่ อำเภอเมยวดี 105,625 ไร่ พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน 15,952 ไร่ พื้นที่อื่นๆ 8,265 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 81,408 ไร่ ทำนา 62,537 ไร่ พืชไร่ 14,321 ไร่ หม่อนไหม 360 ไร่ พืชผัก 550 ไร่

1.6.3 แหล่งน้ำที่สำคัญและสามารถใช้ประโยชน์ในการเกษตรกรรม

- 1) ลำน้ำยัง ไหลจากอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่านเป็นเขตกั้นระหว่างอำเภอเมยวดีกับอำเภอโพนทอง
- 2) ห้วยกลอย อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเมยวดี และตำบลชุมพร
- 3) อ่างเก็บน้ำห้วยแดง อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลชมสะอาด และตำบลบึงเลิศ
- 4) ฝายน้ำล้นห้วยกลอย อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลชุมพร
- 5) ฝายน้ำล้นห้วยไผ่ อยู่ในเขตพื้นที่บ้านนาเจริญ ตำบลชุมพร
- 6) ฝายน้ำล้นห้วยกลอยตอนบน อยู่ในเขตพื้นที่บ้านโลกสี ตำบลชุมพร
- 7) ฝายน้ำล้นหนองแคน อยู่เขตพื้นที่บ้านชมสะอาด ตำบลชมสะอาด
- 8) ฝายน้ำล้นหนองเรือ อยู่ในเขตพื้นที่บ้านค่านางดุ่ม ตำบลบึงเลิศ
- 9) ฝายน้ำล้นห้วยแดงตอนบน อยู่ในเขตพื้นที่บ้านบึงเลิศ ตำบลบึงเลิศ
- 10) หนองแก่นขาม อยู่ในเขตพื้นที่บ้านบึงเลิศ ตำบลบึงเลิศ
- 11) ทำนบดินสร้างกกไฮ อยู่ในเขตพื้นที่บ้านบึงเลิศ ตำบลบึงเลิศ
- 12) หนองม้า อยู่ในเขตพื้นที่บ้านโป่ง ตำบลบึงเลิศ
- 13) ฝายน้ำล้นห้วยท่อม อยู่ในเขตพื้นที่บ้านหนองเคี่ยน ตำบลชุมพร
- 14) อ่างเก็บน้ำหนองคางาม อยู่ในเขตพื้นที่บ้านหนองสะเดา ตำบลชมสะอาด

1.6.4 สภาพภูมิอากาศ ฤดูร้อนอากาศร้อนจัดมาก ฤดูฝนมีฝนตกชุก พื้นที่ลุ่มมักจะเกิดน้ำท่วม ฤดูหนาวอากาศหนาวเย็น มีลมพัดแรง เนื่องจากลมหนาวพัดผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวผ่าน จังหวัดมุกดาหาร มาตามช่องเขาขาดระหว่างภูเขาทอง-ภูพานน้อย มาสู่อำเภอเมยวดี โดยตรง

2. แผนดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมยวดี

2.1 แผนดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลชุมพร

2.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีจำนวน 26 โครงการ คือ

- 1) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่ที่ 4
- 2) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่ที่ 5
- 3) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่ที่ 6
- 4) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่ที่ 6
- 5) โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่ที่ 12
- 6) โครงการก่อสร้างถนนขร่งพูนดิน หมู่ที่ 7
- 7) โครงการก่อสร้างถนนดินหมู่ที่ 8
- 8) โครงการก่อสร้างถนนขร่งพูนดิน หมู่ที่ 10
- 9) โครงการก่อสร้างถนนขร่งพูนดินและถนนพูนดิน หมู่ที่ 11
- 10) โครงการลงผิวจราจรลูกรัง หมู่ที่ 10
- 11) โครงการลงลูกรังไหล่ทางถนนภายในหมู่บ้าน หมู่ที่ 13
- 12) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบมีฝาปิด ม.1)
- 13) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบไม่มีฝาปิด ม.2)
- 14) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบไม่มีฝาปิดม.3)
- 15) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบมีฝาปิด ม. 5)
- 16) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบมีฝาปิด ม. 7)
- 17) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบไม่มีฝาปิด ม.10)
- 18) โครงการวางท่อระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 13
- 19) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 14
- 20) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 6
- 21) โครงการสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก (แบบไม่มีฝาปิด ม. 9)
- 22) โครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยม หมู่ที่ 13
- 23) โครงการก่อสร้างท่อน้ำประปาด้วยไฟฟ้า (บ้านหนองเดิน ม. 3,
- 10) 24) ค่าติดตั้งไฟฟ้าและขยายเฟส
- 25) ค่าติดตั้งอุปกรณ์และซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ

26) อุดหนุนกิจการขยายเขตไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณสุข

27) อุดหนุนกิจการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าแรงต่ำ หมู่ที่ 11

2.1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ มีจำนวน 1 โครงการ คือ

1) โครงการขุดลอกหนองบัวบาน

2.1.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีจำนวน 27

โครงการ คือ

1) ค่าพาหนะรับ-ส่ง เด็กไปสถานพยาบาล

2) ค่าจ้างเหมาบริการประกอบอาหารกลางวันศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 4 ศูนย์

3) ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว

4) ค่าวัสดุการศึกษาเด็ก จำนวน 4 ศูนย์

5) ค่าจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ศูนย์เด็กเล็กจำนวน 4 ศูนย์ และ โรงเรียนในเขต

ตำบลชุมพร จำนวน 4 แห่ง

6) ค่าอาหารกลางวัน โรงเรียนหนองเคี่ยน

7) ค่าอาหารกลางวัน โรงเรียนชุมพรนาเจริญ

8) ค่าอาหารกลางวัน โรงเรียนโคกสี

9) ค่าอาหารกลางวัน โรงเรียนห้วยทราย

10) ค่าซ่อมแซมอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 ศูนย์

11) ค่าใช้จ่ายในงานพิธีทางศาสนาและประเพณีต่างๆ

12) สนับสนุนการแข่งขันกีฬาประจำปีอำเภอเมยวดี

13) ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ เช่น วันปืยมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา

14) โครงการจัดงานปรีวาสกรรมวัดประสิทธิ์โพธิ์ธาราม บ้านห้วยทราย

15) อุดหนุน โครงการจัดงานประเพณีลอยกระทง บ้านหนองเคี่ยน หมู่ที่ 3,10

16) อุดหนุนให้ที่ทำการอำเภอเมยวดี (งานประเพณีบุญผะเหวด)

17) อุดหนุนให้แก่สะนักงานวัฒนธรรม จังหวัดร้อยเอ็ด

18) อุดหนุนให้โครงการงานประเพณีชาวมุขุมหนองเคี่ยน หมู่ที่ 3,10

19) อุดหนุนกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนหนองเคี่ยน

20) อุดหนุนกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนชุมพรนาเจริญ

21) อุดหนุนกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนโคกสี

22) อุดหนุนกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนห้วยทราย

- 23) อุดหนุนสร้างศูนย์เด็กเล็กก่อนเกณฑ์วัดศรีสุวรรณาราม (โคกสี)
- 24) อุดหนุนโครงการประกวดลูกทุ่ง (โรงเรียนเมยวดีพิทยาคม)
- 25) อุดหนุนให้สถานีอนามัยบ้านโคกสี (ประเพณีวันสงกรานต์)
- 26) อุดหนุนการกีฬาให้แก่โรงเรียนชุมชนนาเจริญ
- 27) อุดหนุนให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านชุมพร (ประเพณีบุญบั้งไฟ)
- 28) ค่าซื้ออุปกรณ์เด็กเล็กกลางแจ้งกับศูนย์ฯ ในเขตตำบลชุมพร

2.1.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการฝึกอาชีพ และการยกระดับรายได้ของชุมชน มีจำนวน 7 โครงการ คือ

- 1) โครงการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกกลุ่มปลูกยางพาราตำบลชุมพร
- 2) ค่าบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเดิน
- 3) อุดหนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบล
- 4) อุดหนุนให้แก่กลุ่มปุ๋ยชีวภาพบ้านห้วยทราย
- 5) อุดหนุนสนับสนุนในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ หมู่ที่ 6
- 6) อุดหนุนให้แก่กลุ่มโรงเรียนชานาเกษตรอินทรีย์ หมู่ที่ 11
- 7) อุดหนุนให้แก่กลุ่มปลูกถั่วลิสงบ้านห้วยทราย

2.1.5 ยุทธศาสตร์ด้านสังคม แนวทางการพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดกิจกรรมนันทนาการ การแข่งขันกีฬา การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและสวัสดิการสังคม การสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส การอบรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 12 โครงการ คือ

1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (5 ธันวาคม ของทุกปี)

2) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

3) โครงการวิ่งเพื่อสุขภาพเทิดพระเกียรติปีมหามงคลพระชนมายุครบ 80

พรรษา

4) สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

5) สนับสนุนเบี้ยยังชีพคนพิการ

6) สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์

7) อุดหนุนศูนย์เฉลิมพระเกียรติป้องกันโรคเอดส์ (โครงการดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์)

8) อุดหนุนกิจกรรมปศุสัตว์ (โครงการเฝ้าระวังและรักษาโรคในสัตว์)

9) อุดหนุนโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (ศตส.เมยวดี)

10) อุดหนุนโครงการสายลับต่อต้านยาเสพติดให้ สภ.เมยวดี

11) อุดหนุนให้แก่สำนักงานที่ดินอำเภอเมยวดี (จ้างลูกจ้างชั่วคราว)

12) อุดหนุนให้แก่กาชาดจังหวัดร้อยเอ็ด (ที่ทำการปกครองเมยวดี)

2.1.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอื่นๆ แนวทางการพัฒนา การให้บริการประชาชนที่สะดวกรวดเร็วถูกต้อง การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีจำนวน 17 โครงการ คือ

1) ค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการ อบต.พบประชาชน

2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด

3) ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2551

4) ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์

5) ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ เช่น เคมี ทรายอะเบท

6) ค่าวัสดุยานพาหนะและขนส่ง

7) ค่าวัสดุการเกษตร

8) ค่าโฆษณาและเผยแพร่

9) ค่าวัสดุกีฬา

10) โครงการพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐานในเขตตำบล

11) อุดหนุนให้แก่สถานีอนามัยบ้านชุมพร (โครงการส่งเสริมพัฒนาการเจริญเติบโตเด็ก 0-5 ปี)

12) อุดหนุนให้แก่สถานีอนามัยบ้านโคกสี (โครงการจัดซื้อเครื่องมือในการตรวจคัดกรองโรคเบาหวาน)

13) โครงการก่อสร้างเตาเผาขยะ

14) โครงการก่อสร้างป้ายประชาสัมพันธ์ (ป้ายคัทเอาท์)

15) โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย (ฝึกทบทวนกู้ภัยกู้ชีพ)

16) ค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการศึกษา

17) ค่าใช้จ่ายในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2551

2.2 แผนดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลบึงเลิศ

2.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1) ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพานและทางระบายน้ำ จำนวน 21 โครงการ

2) จัดให้มีและบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการแก่ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 5 โครงการ

3) จัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ พัฒนาระบบจ่ายน้ำ ระบบจ่ายน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอแก่ประชาชน จำนวน 2 โครงการ

2.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการประกอบอาชีพและการมีงานทำ

1) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โครงการ

2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ จำนวน 3 โครงการ

2.2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

1) สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 3 โครงการ

2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้าและส่งเสริมระบบการบริการสาธารณสุข จำนวน 8 โครงการ

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการบำรุงรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดให้มีสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกายและสวนสาธารณะ จำนวน 1 โครงการ

4) ส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส จำนวน 5 โครงการ

2.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาความรู้ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1) ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา สถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ จำนวน 26 โครงการ

2) เพิ่มช่องทางการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน จำนวน 3 โครงการ

3) ส่งเสริม / สนับสนุนจารีตประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น จำนวน 8 โครงการ

2.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนากการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลและความเข้มแข็งของชุมชน

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของอาสาสมัครและองค์กรอื่นๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 2 โครงการ
- 2) ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน จำนวน 4 โครงการ
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 5 โครงการ

2.3 แผนดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลเมยวดี

2.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ จำนวน 2 โครงการ คือ

- 1) โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ
- 2) จัดซื้อวัสดุการเกษตร

2.3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 11 โครงการ คือ

- 1) โครงการก่อสร้างถนนดินลูกรังบดอัดแน่นหมู่ที่ 8,9 สายที่ 1
- 2) โครงการก่อสร้างถนนดินลูกรังบดอัดแน่นหมู่ที่ 8,9 สายที่ 2
- 3) โครงการก่อสร้างถนน คสล. หมู่ที่ 1,8,10
- 4) โครงการวางท่อระบายน้ำแบบปิดพร้อมบ่อบัก หมู่ที่ 2,3,7
- 5) โครงการงานไฟฟ้า ถนน หมู่ที่ 5,8,10 งานไฟฟ้าจรจร

2.3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุขและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 โครงการ คือ

- 1) ค่าตอบแทนพนักงานตรวจโรคสัตว์
- 2) โครงการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน
- 3) วึ่งเทิดพระเกียรติเพื่อสุขภาพ
- 4) โครงการเดินแอโรบิกเพื่อสุขภาพ
- 5) โครงการตลาดสดน้ำซื่อ
- 6) โครงการเมยวดีร่วมต้านภัยไข้เลือดออก
- 7) โครงการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
- 8) โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

9) โครงการเมยวดีเมืองน่าอยู่

2.3.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา จำนวน 15 โครงการ คือ

- 1) ค่าพาหนะรับ-ส่ง เด็กไปสถานพยาบาล
- 2) ค่าพาหนะรับ-ส่ง เด็กศูนย์เด็ก หมู่ที่ 6
- 3) ค่าเครื่องแบบศูนย์ หมู่ที่ 5,6
- 4) ค่าอาหารกลางวันศูนย์ หมู่ที่ 5,6 โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง โรงเรียนบ้านหนองเมย
- 5) ค่าวัสดุงานบ้านงานครัวศูนย์เด็ก หมู่ที่ 5,6
- 6) ค่าวัสดุการศึกษาศูนย์เด็ก หมู่ที่ 5,6
- 7) ค่าอาหารเสริมนมศูนย์ หมู่ที่ 5,6 โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง โรงเรียนบ้านหนองเมย
- 8) ค่าไฟฟ้าศูนย์เด็ก หมู่ที่ 5,6
- 9) ค่าน้ำดื่มศูนย์เด็ก หมู่ที่ 5,6
- 10) โครงการกีฬากลุ่ม โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง
- 11) สนับสนุนปรับปรุงวงดุริยางค์โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง
- 12) โครงการเข้าค่ายพุทธบุตร
- 13) สนับสนุนการแข่งขันกีฬาโรงเรียนบ้านหนองเมย
- 14) โครงการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบ้านหนองเมย
- 15) โครงการแหล่งเรียนรู้สวนสมุนไพร

2.3.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรมประเพณี จำนวน 12

โครงการ คือ

- 1) โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระดับตำบล
- 2) โครงการแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ
- 3) โครงการจัดงานในพิธีทางศาสนา รัฐพิธีและประเพณีต่างๆ
- 4) โครงการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬา
- 5) จัดงานวันสงกรานต์ ลูกหลานกตัญญู
- 6) สนับสนุนค่าของขวัญ ของรางวัล หรือเงินรางวัลงานกาชาด
- 7) สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- 8) สนับสนุนเบี้ยยังชีพคนพิการ

- 9) สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้ป่วยโรคเอดส์
- 10) อุดหนุนศูนย์เฉลิมพระเกียรติป้องกันโรคเอดส์
- 11) โครงการบ้านเกิดให้องค์กรชุมชน
- 12) อุดหนุนที่ทำการปกครอง อำเภอเมยวดี (สนับสนุนบุญแพวด)

2.3.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านกิจการบ้านเมืองที่ดี จำนวน 15 โครงการ คือ

- 1) ค่าจัดซื้อหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
- 2) โครงการป้องกันอุบัติเหตุการจราจร
- 3) โครงการจัดเก็บ จปฐ.
- 4) โครงการจัดอบรมกลุ่มอาชีพและซื้ออุปกรณ์
- 5) โครงการประชามเคลื่อนที่
- 6) โครงการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย
- 7) โครงการเศรษฐกิจพอเพียง
- 8) โครงการป้องกัน / แก้ไขปัญหายาเสพติด
- 9) ค่าวัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่นรถยนต์บรรเทาสาธารณภัย
- 10) โครงการสายลับต่อต้านยาเสพติด
- 11) โครงการ กก.ตร.ประชุมสัญจร
- 12) สนับสนุนโครงการโรงเรียนปลอดสิ่งเสพติด
- 13) โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมสู้ภัย
- 14) โครงการสนับสนุนกองทุนสวัสดิการ อปพร.
- 15) โครงการอบรมทบทวน อปพร.

2.4 แผนดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบล

ชมสะอาด

2.4.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- 1) ก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน และรางระบายน้ำ จำนวน 21

โครงการ

- 2) จัดให้มีและบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้แก่ประชาชน

จำนวน 4 โครงการ

2.4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอาชีพและรายได้

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน จำนวน 1 โครงการ

2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ จำนวน 1 โครงการ

2.4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

1) สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จำนวน 3 โครงการ
 2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้าและส่งเสริมระบบการบริการสาธารณสุข จำนวน 5 โครงการ

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการบำรุงรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดให้ที่สถานที่พักผ่อนออกกำลังกายและสวนสาธารณะ จำนวน 1 โครงการ

4) ส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส จำนวน 4 โครงการ

2.4.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาความรู้ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1) ส่งเสริมและพัฒนาศึกษา สถานศึกษาทั้งในและนอกระบบ จำนวน 3 โครงการ

2) เพิ่มช่องทางการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน จำนวน 1 โครงการ

3) ส่งเสริม / สนับสนุนจารีตประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น จำนวน 4 โครงการ

2.4.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลและความเข้มแข็งของชุมชน

1) ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานของอาสาสมัครและองค์กรอื่นๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 2 โครงการ

2) ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคม ตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 3 โครงการ

3) ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 2 โครงการ

3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 องค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น

ระบบการปกครองท้องถิ่น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ ดังที่ อุทัย หิรัญโต (2533 : 22) อธิบายไว้ คือ

3.1.1 สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใด กำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้ง โดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

3.1.2 พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่ และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่ และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3.1.3 การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมือง และการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

3.1.4 องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติมีขอบเขตการปกครองพื้นที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

3.1.5 การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การ หรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้ง จากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

3.1.6 อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการ ภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

3.1.7 งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษี ขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

3.1.8 การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์ และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยการมีอิสระเต็มที่ที่เดียว คงหมายถึง เฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอิสระ รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแล

3.2 การปกครองท้องถิ่นในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองท้องถิ่นในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2541 : 1-137) ได้กล่าวไว้ดังนี้

ประเทศไทยมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2475 ได้มีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้น ซึ่งการปฏิวัติในครั้งนี้ได้กระทำโดยกลุ่มบุคคลเรียกว่า “คณะราษฎร” กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ส่วนมากจะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากประเทศในทวีป ยุโรป อัน ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมนี ซึ่งประเทศต่างๆ ดังกล่าว มีการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยกลุ่มบุคคลดังกล่าว จึงอยากให้ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงร่วมกันเข้ายึดอำนาจการปกครองแล้วเปลี่ยนแปลงให้พระมหากษัตริย์มาทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ และให้อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศมาเป็นของประชาชนตามแบบประชาธิปไตย แต่ถ้าพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติในครั้งนี้เกิดขึ้นท่ามกลางสังคมแบบเดิมประชาชนไม่รู้เรื่องการปกครองเคยแต่ถูกปกครองอย่างเดียวการศึกษาที่ไม่เจริญแม้แต่ข้าราชการทั้งหลายซึ่งเป็นกลจักรในการปกครองก็ไม่รู้เรื่องประชาธิปไตย ข้าราชการส่วนใหญ่ยังเป็นเจ้าขุนมูลนายติดยึดในลักษณะเผด็จการ ฉะนั้น คณะราษฎร จึงได้กำหนดโครงสร้างการปกครองโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของสังคม และพื้นฐานการปกครองของประเทศไทยเป็นหลักเพื่อนำไปสู่ระบบประชาธิปไตยอันสมบูรณแบบต่อไปโดยใน ส่วนกลางก็เอาระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาใช้ โดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าสภา แต่ก็มีปัญหาที่ประชาชนทั้งประเทศยังไม่เข้าใจประชาธิปไตยและใน ขณะนั้นคณะราษฎรก็มีเป้าหมายอันแรงกล้าที่จะให้ประชาชนได้รู้เรื่องประชาธิปไตยรู้จักการ

ปกครองตนเองและสามารถบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาสังคมให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม จึงจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษแก่ประชาชนรวมทั้งให้ประชาชนได้มีโอกาสฝึกหัดการปกครองตนเองอย่างเร่งด่วนและกว้างขวางเท่าที่สามารถจะกระทำได้ ฉะนั้น ในปี พ.ศ. 2476 (หลังการปฏิวัติได้เพียงหนึ่งปี) จึงได้จัดตั้งองค์การปกครองท้องถิ่นขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย โดยตราพระราชบัญญัติระเบียบเทศบาลขึ้นเป็นหน่วยการปกครองตนเองของประชาชน มีลักษณะเป็นหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นที่สมบูรณ์แบบ โดยกำหนดให้ท้องถิ่นที่เป็นเขตชุมชนมีความเจริญพอสมควรมีฐานะภาษีที่จะเก็บรายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปกครองตนเอง ได้ก็ให้จัดตั้งเป็นเทศบาลทันที และเพื่อให้สามารถจัดตั้งเทศบาลได้ง่ายขึ้น และแพร่หลายมากขึ้นก็ได้กำหนดเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งการจัดตั้งเทศบาลในครั้งนั้น แม้ได้พยายามอย่างเต็มที่ก็จัดตั้งได้เพียง 118 แห่งเป็นเทศบาลตำบล 34 แห่ง เทศบาลเมือง 81 แห่ง และเทศบาลนคร 3 แห่ง มีจำนวนประชากรอยู่ในเขตเทศบาลรวมกันทั้งสิ้นเพียงประมาณร้อยละ 10 ของพลเมืองทั้งประเทศ จึงมีปัญหาขึ้นอีกว่าทำอย่างไรประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ อีกประมาณถึง ร้อยละ 90 ได้มีโอกาสได้รู้เรื่องประชาธิปไตย ฉะนั้นจึงได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยจัดตั้ง สภาจังหวัดขึ้น โดยบัญญัติไว้เป็นส่วนหนึ่ง ในพระราชบัญญัติ ระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ฉะนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยเรื่องเทศบาลและส่วนที่ 2 ว่าด้วยเรื่องสภาจังหวัด การจัดตั้งสภาจังหวัดในครั้งแรกนั้น ได้กำหนดให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้ามาเป็นสมาชิกโดยให้สมาชิกสภาจังหวัดมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่ง ตอนนั้นเรียกว่า ข้าหลวงประจำจังหวัด

ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 จึงได้ตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 แยกออกมาต่างหากจากพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 แต่ก็ยังเป็นสภาที่ปรึกษาและไม่เป็นนิติบุคคลแต่อย่างใดต่อมาในปี พ.ศ. 2495 รัฐบาลได้นำเอารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบสุขาภิบาล ที่ตั้งขึ้นในสมัยรัชการที่ 5 ออกมาประกาศใช้อีกครั้งหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 เพื่อให้สามารถจัดการปกครองท้องถิ่นได้ง่าย และกว้างขวางขึ้นอีกแต่จะมีระดับการปกครองท้องถิ่นน้อยกว่าเทศบาล สำหรับทางด้านสภาจังหวัดที่มีการเลือกตั้งตัวแทนประชาชนเข้ามาเป็นสภาที่ปรึกษานั้นในทางปฏิบัติไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดมักจะไม่ปรึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. 2495 มีการประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ ได้พิจารณาถึงเรื่องนี้ และที่ประชุมก็มีความเห็นว่าถ้าสภาจังหวัดคงอยู่ในสภาพเช่นนี้

ก็คงไม่มีประโยชน์ ควรยกเลิกไปเลยหรือต้องทำให้มีความหมายมากกว่านี้ อย่างน้อยก็ต้องให้เป็นสถานิติบัญญัติไม่ใช่สภาที่ปรึกษา

ฉะนั้นในปี พ.ศ. 2498 จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงใหม่โดยตราเป็นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ขึ้น คือ ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขึ้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และให้มีสภาจังหวัด ซึ่งเลือกตั้งจากประชาชน เป็นสถานิติบัญญัติ มีหน้าที่ควบคุมดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และนอกจากนั้นยังมีอำนาจ สอบถาม การปฏิบัติงาน ของข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดด้วย และต่อมาตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง

เมื่อได้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปี พ.ศ. 2498 แล้ว ในปีนั้น ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เดินทางไปต่างประเทศรอบโลก ทั้งอเมริกาและประเทศต่างๆ ในยุโรป ได้เห็นว่าราษฎรในท้องถิ่นเขามีการประชุมปรึกษาหารือในกิจการที่จะพัฒนาพื้นที่ของตนเอง จึงได้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งสภาตำบลขึ้นให้ทั่วประเทศภายใน 3 เดือน กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีคำสั่งที่ 222 /2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 จัดระเบียบสภาตำบลขึ้น และได้ประกาศตั้งสภาตำบลทั้งประเทศ จำนวน 4,000 กว่าแห่ง และในขณะเดียวกัน รัฐบาลก็ได้ตราพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ขึ้นด้วย เพื่อจัดตั้งตำบลที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นเป็นประธาน โดยได้จัดตั้งจำนวน 59 แห่ง นับว่าเป็นการจัดตั้งองค์การในระดับตำบลเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ และฝึกฝนปฏิบัติประชาธิปไตย ทั้งประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก ในขณะนั้นจึงมีองค์กรระดับตำบล 2 รูปแบบด้วยกัน คือ รูปแบบหนึ่งเป็นนิติบุคคล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นนิติบุคคล นี้ต่อมาก็ยกเลิกหมดเพราะความไม่พร้อมทั้งด้านรายได้และบุคลากร จึงเหลือเพียงสภาตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 เท่านั้น

ต่อมารัฐบาลได้รับเงินช่วยเหลือจากประเทศสหรัฐอเมริกาทำโครงการพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย กรมการปกครองเอง ก็ได้จัดตั้ง กองฝึกอบรมตั้งโรงเรียนนายอำเภอขึ้นมาเพื่อดำเนิน โครงการและเร่งรัดพัฒนาสภาตำบล โดยทำการอบรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาตำบล ให้มีความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาพื้นที่ของตน และกระทรวงมหาดไทย มีคำสั่ง ที่ 275/2509 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2509 กำหนดให้จัดตั้งสภา

ตำบลรูปใหม่ขึ้นแตกต่างไปจากสภาตำบลตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ฉบับเดิม (222/2499) คือ ฉบับเดิมกำหนดให้นายอำเภอดำรงตำแหน่งประธานตำบล ส่วนสภาตำบลฉบับใหม่ ตามคำสั่งที่ 275/2509 นี้ประธานสภาตำบล คือ กำนัน ในช่วงนี้จะมีสภาตำบลขึ้น 2 รูป ซึ่งเป็นเรื่องที่สับสนมากต่อมาในปี พ.ศ. 2515 จึงได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ยกเลิกสภาตำบลทั้ง 2 รูป และจัดตั้งสภาตำบลรูปใหม่ขึ้นแทน มีกรรมการโดยตำแหน่ง โดยมีกำนันเป็นประธาน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการโดยการเลือกตั้งจากหมู่บ้านละ 1 คน สภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 นี้ ยังไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลแต่อย่างใดจนกระทั่งมีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลทำให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ทั่วประเทศ และสภาตำบลมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนที่ผ่านมามีติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบ

นอกจากนี้ ประเทศไทย ยังมีหน่วยการปกครองที่ทางกฎหมายกำหนด คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบ บริหารราชการกรุงเทพฯ พ.ศ. 2528 และเมืองพัทยา ที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521

3.3 โครงสร้างหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญดังนี้ สภาตำบลมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท จะได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เมื่อสภาตำบลได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว งบประมาณทรัพย์สิน สิทธิ เรียกรอหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลต้องโอนไปเป็นของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหมดไป ในท้องถิ่นที่ได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดตั้งเป็นเทศบาลได้ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

3.4 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

3.4.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นหมู่บ้านละสองคน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง ตามมติของสภา

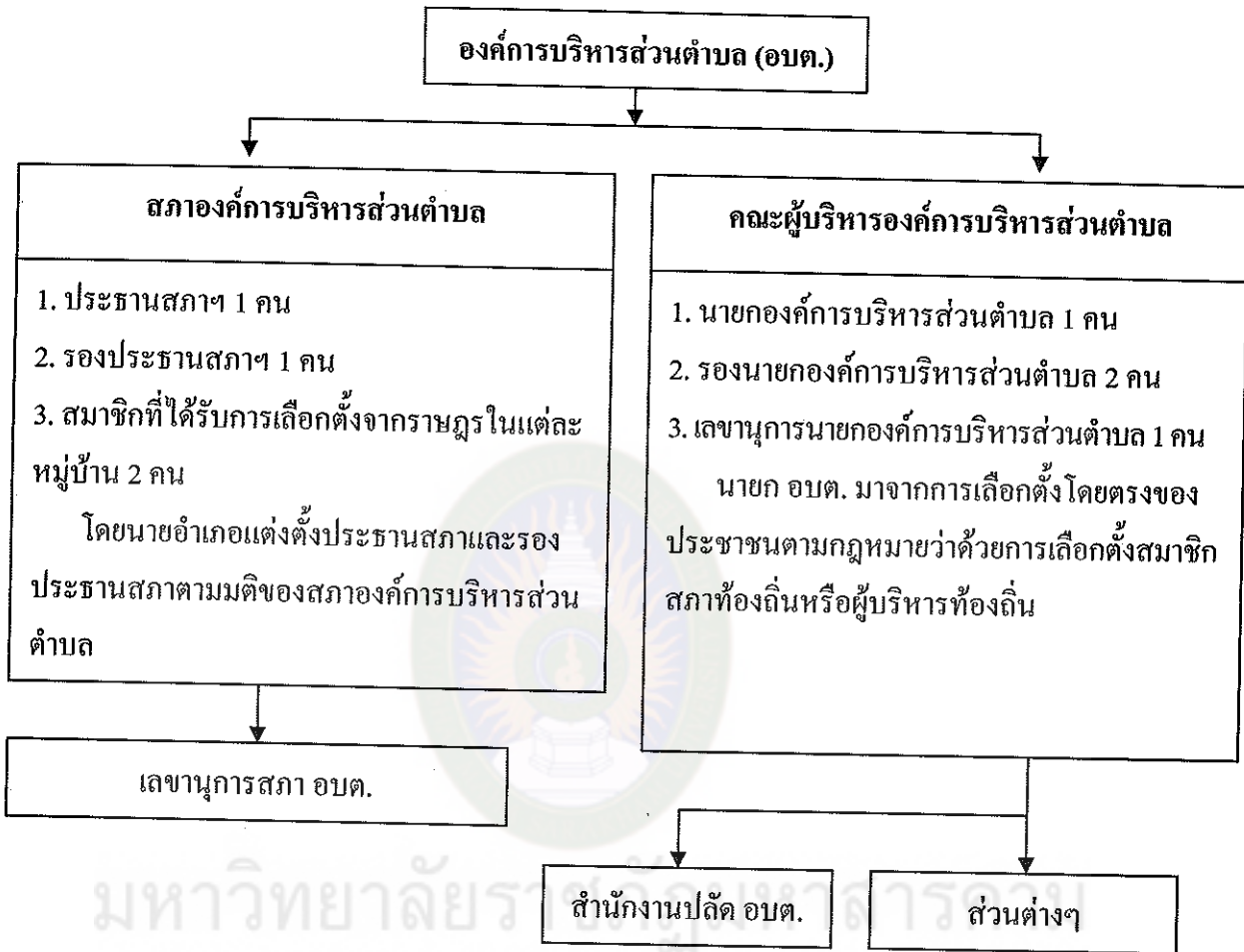
องค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องเลือกเลขานุการสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน

3.4.2 คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายก 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่ใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระและเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

แผนภูมิที่ 1 องค์การบริหารส่วนตำบล โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

ที่มา : พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

3.5 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังนี้

3.5.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.5.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3.5.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3.6 อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 59 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.6.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3.6.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.6.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3.6.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3.6.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

3.6.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้พระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น

มาตรา 60 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.7 หน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

3.7.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

3.7.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

3.7.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

3.7.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.7.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.7.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

3.7.7 คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.7.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

3.7.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.8 หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำได้

3.8.1 ให้มีหน้าที่เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

3.8.2 ให้มีและการบำรุงไฟฟ้า หรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น

3.8.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.8.4 ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

3.8.5 ให้มีและการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.8.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.8.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.8.8 การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

3.8.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.8.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.8.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.9 พนักงานส่วนตำบล อาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

3.9.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3.9.2 ส่วนต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

3.10 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังนี้

3.10.1 มีรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย อากร การฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์

3.10.2 มีรายได้จากภาษี และค่าธรรมเนียมรถยนต์ และล้อเลื่อนที่จัดเก็บไว้ในจังหวัด

3.10.3 มีรายได้จากภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากร และค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภทดังต่อไปนี้

1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ซึ่งสถานที่ประกอบการตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3.10.4 มีรายได้จากเงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาต และอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย ว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

3.10.5 มีรายได้จากค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

3.10.6 กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

3.10.7 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบล เพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มโดยให้กำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ในอัตราร้อยละศูนย์ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บในอัตราร้อยละศูนย์

2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่นให้องค์การบริหารส่วนตำบล เก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

3.10.8 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

9) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือ นิติบุคคลต่างๆ ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.11 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.11.1 เงินเดือน

3.11.2 ค่าจ้าง

3.11.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ

3.11.4 ค่าใช้สอย

3.11.5 ค่าวัสดุ

3.11.6 ค่าครุภัณฑ์

3.11.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ

3.11.8 ค่าสาธารณูปโภค

3.11.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

3.11.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มิกฎหมายหรือระเบียบของ กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

3.12 การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม ถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการ ปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของ ทางราชการ ดังนี้

3.12.1 นายอำเภอ

- 1) ให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล
- 2) เป็นผู้อนุมัติข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วน ตำบล
- 3) สั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งพ้น จากตำแหน่ง
- 4) มีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล แจ้งหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสาร ใดๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรวจสอบ

5) เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้

6) เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลออกจากตำแหน่งได้

3.12.2 ผู้ว่าราชการจังหวัด

1) เป็นผู้อนุญาตให้ข้าราชการในสังกัด ไปปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการชั่วคราว (ตามคำร้องขอขององค์การบริหารส่วนตำบล)

2) เป็นผู้วินิจฉัยกรณีเกิดความขัดแย้งในเรื่องข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายระหว่างนายอำเภอกับองค์การบริหารส่วนตำบล

3) สั่งให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง

จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลกระจายอำนาจ ให้ปกครองตนเองในระดับตำบลอันเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นเต็มรูปแบบที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่น และกรรมการบริหาร ล้วนมาจากการเลือกตั้ง นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีรายได้ เป็นของตนเอง สามารถใช้จ่ายเงินได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ โดยอยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลในระดับภูมิภาค

4. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

4.1 ความหมายของความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้
 ปธานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตสถาน. 2532 : 246) ได้บัญญัติคำว่าความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

1. ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยัน ได้เสมอไปก็ตาม
2. ทรรศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
3. คำแถลง ที่ยอมรับนับถือกันว่า เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา คำว่าความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่าแนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่าง ในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุนหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

โกศัย วงศ์อนันต์นนท์ (2539 : 4) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าความคิดเห็นคือ การแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ตาม อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

บุญเรือง ขจรศิลป์ (2534 : 78) กล่าวว่าความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติการที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไรเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ธวัชชัย นาคฤทธิ (2540 : 9) กล่าวถึงความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึก ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง จากการใช้สติปัญญา ความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการพูดหรือเขียน อาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้และอาจจะได้รับการยอมรับ หรือไม่ยอมรับก็ได้เช่นกัน ความคิดเห็นนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา สถานการณ์ หรือเมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นมา

อุทัย หิรัญโต (2540 : 43) สรุปว่า มิติหรือความคิดเห็นต่างๆ ของคนเรานั้นเกิดได้จากการพบปะสังสรรค์ประจำวัน แต่คนเราก็มักมีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ ภูมิหลังทางสังคมของแต่ละคนเป็นผลถึงการที่ตนเรากระทำตอบสนองต่อเหตุการณ์ และเกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น

ธีรศักดิ์ บันฑูปา (2542 : 55) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจและความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ด้วยการพูด การเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

สวนา พรพัฒน์กุล (2542 : 10-11) กล่าวว่าความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกที่เกิดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับจิตใจของเฉพาะบุคคล ซึ่งอาจเป็นไปได้ในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นก็ได้ ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และการมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งการแสดงออกเช่นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้

เสกสรร วัฒนพงษ์ (2542 : 39) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า หมายถึงการ แสดงออกถึงความเชื่อ ทศนะการวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดย ได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติและข้อเท็จจริง ความรู้ที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใด เรื่อง หนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดย การพูดหรือการเขียนก็ได้

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 626 ; อ้างอิงจาก พนารัตน์ พวงบุญปลูก. 2542 : 60) ได้ ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าเป็นการพิจารณาตัดสินใจ หรือความเชื่อที่นำไปสู่การ คาดคะเนหรือแปรผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

โคเลสนิค (Kolesnik. 1970 : 296 ; อ้างอิงจาก เสนาะ ดิยาว. 2542 : 114) ได้ให้ ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการแปลความหมาย (Interpretation) หรือการลงความเห็นที่ เกิดจากข้อเท็จจริง ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง แต่คนอื่นๆ อาจไม่เห็นด้วยทุกคนก็ได้ ความเห็นที่ ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นเวลาอันสั้นเรียกว่า Opinion เป็นความ คิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่ไม่พอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่ง อารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้อย่างง่ายแต่สลายตัวเร็ว

โคลาสา (Kolasa. 1969 : 386 ; อ้างอิงจาก สนธยา พลศรี. 2542 : 114) ได้ให้ ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคล ในอันที่จะ พิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผลสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากกรณีแวดล้อม (Circumstance) หรือความคิดเห็นเป็นการตอบสนองสิ่งเร้าที่ได้รับอิทธิพลจากความโน้มเอียง (Predisposition) ความโน้มเอียงนี้เองที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตาม ซึ่งเรียกว่า โครงสร้างทัศนคติ (Attitude Structure) ดังนั้น ทัศนคติจึงเป็นพื้นฐานของความคิดเห็น และมีอิทธิพลต่อการแสดงออก ส่วนความคิดเห็น คือความ โน้มเอียงในการแสดงออกของบุคคลต่อบุคคลอื่น สถาน ที่ สภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะผ่านทางบวกหรือทางลบ

ดันแคน (Duncan. 1971 : 135 ; อ้างอิงจาก เสนาะ ดิยาว. 2543 : 52) ได้ให้ ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อหรือการพิจารณาตัดสิน (Judgment) โดยบุคคลซึ่งอาจไม่ เป็นที่ยอมรับในแต่ละช่วงเวลา ความคิดเห็นนี้ไม่สามารถทดสอบความรู้ความจริงของความเชื่อมั่น ของบุคคลได้ และต้องยอมรับว่าประชาชนทั่วไปนั้นอาจมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป

จากความหมายของความคิดเห็น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึง ความรู้สึก ทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อและค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรือ สถานการณ์ในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยการพูด การเขียน หรือปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มากระทบ

ความรู้ที่ภายใน ว่าเป็นบวกหรือลบ ต่อสิ่งต่างๆ เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ประสบมา โดยมีพื้นฐานมาจากภูมิหลัง หรือสภาพสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ ซึ่งอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว

4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นดังนี้

จำเรียง ภาวจิตร (2536 : 248-249) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มกระตุ้นหรือรื้อหรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตุ้นหรือรื้อเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดผลประ โยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาจะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2542 : 12-13) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนหรือแตกต่างกันออกไป คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่างๆ คุณภาพสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นและการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ในเรื่องต่างๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากู้มาก มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจได้มาจากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ หรือสิ่งต่างๆ ที่บุคคลแต่ละบุคคลได้รับ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ฟอสเตอร์ (Foster. 1953 : 119 ; อ้างอิงจาก พนารัตน์ พ่วงบุญปลูก. 2542 : 16) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นว่ามีมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1.ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์ ความคิดเห็นเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็น ความคุ้นเคย อาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรงและจากการได้ยินได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่าย หรืออ่านจากหนังสือโดยไม่ได้พบเห็นของจริง ถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2.ระบบค่านิยม และการตัดสินใจค่านิยม เนื่องมาจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจ ค่านิยมไม่เหมือนกัน คนแต่ละกลุ่มจึงมีความคิดเห็นในสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน

ออสแคมป์ (Oskamp. 1977 : 119-133 ; อ้างอิงมาจาก พนารัตน์ พ่วงบุญปลูก. 2542 : 18) ได้กล่าวสรุปถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความคิดเห็นดังนี้คือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ ความผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ต่อบุคคลภายนอก

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง หรือ ได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความฝังใจ และเกิดจากความคิดเห็นต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน

3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็ก ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็กด้วย

4.ทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนหรือแตกต่างกัน ย่อมจะมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย

5. สื่อมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นสื่อเหล่านี้ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จึงเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละบุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านคุณสมบัติประจำตัว หรือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ และสั่งสมจนกลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล

4.3 การวัดความคิดเห็น

การที่จะวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดนั้น จะต้องมีเครื่องมือวัดที่เชื่อถือได้ มีผู้เสนอการวัดไว้ ดังนี้

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2545 : 102-117) ได้เขียนในเอกสารประกอบการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดว่า มาตรวัดเจตคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็น ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ชัย-จีเกียรติ เป็นต้น

2. วิธีลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +2 0 -1 -2 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง – ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้อย่างต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thustone Scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็นลิเคิร์ทสเกล (Liket Scale) มาเป็นมาตรวัดความคิดเห็น โดยยึดระดับความคิดเห็นให้เลือก 5 ระดับคะแนน คือ 5 4 3 2 1

สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นหมายถึงการวัดระดับความรู้สึกนึกคิดของบุคคล เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับมาก-ปานกลาง-น้อย โดยใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) มาสร้างมาตรวัดความคิดเห็นให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบ 5 ระดับคะแนน คือ 5 4 3 2 1

5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

ในเรื่องการกระจายอำนาจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญและคำจำกัดความหรือความหมายไว้แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ประยัด หงส์ทองคำ (2526 : 46) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary) หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นในจัดทำกิจการ หรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

2. การกระจายอำนาจตามภารกิจ (Function) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์กรสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และการโทรศัพท์ เป็นต้น

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2537 : 56) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจว่า หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิด โอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจในการจัดการ ดูแลกิจการหลายๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการภารกิจแทบทุกอย่างของท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 1-4) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจว่า หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารหรือกิจการบางอย่างให้องค์กรปกครองหรือสถาบันของรัฐไปกระทำหรือดำเนินการ โดยอยู่ในความดูแลของรัฐหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ส่วนกลางโอน หรือกระจายอำนาจปกครองบางส่วนไปให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุม มิให้ออกนอกเขตที่กฎหมายกำหนด

อภิรักษ์ พันธเสน (2539 : 159-160) กล่าวถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองไปสู่ระดับท้องถิ่นว่ามีความสำคัญ 2 ประการ คือ

1. การกระจายเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะประชาธิปไตยประกอบด้วยโครงสร้างเบื้องต้นคือระดับชาติ และโครงสร้างพื้นฐานคือ ระดับท้องถิ่น ซึ่งการปกครองระดับท้องถิ่นอย่างแท้จริงเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบอบการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมามีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขาดอันหนึ่งก็คือ การขาดฐานในท้องถิ่นนั่นเอง

2. การกระจายอำนาจยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมชนบท การพัฒนาชนบทในรูปแบบต่างๆ ที่เคยมีมาในอดีต ขาดองค์กรท้องถิ่นที่เข้มแข็ง จึงมีผลกระทบต่อการใช้มีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่จะให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จำเป็นต้องมีความคิดริเริ่มช่วยตนเองจากท้องถิ่นและต้องเปิดโอกาสให้

ท้องถิ่นนั้นๆ มีส่วนร่วมมีอรร่วมแรงกัน และลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย โครงสร้าง การปกครองตนเองในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดได้ก็ด้วยการกระจายอำนาจ อย่างแท้จริงเท่านั้น ถ้าหากไม่มีการกระจายอำนาจในลักษณะที่ทำให้เกิดการปกครองตนเอง อย่างมีอิสระการพัฒนาท้องถิ่นก็จะไปอยู่ในลักษณะหยิบยื่น ชักเยียดให้หรือกึ่งหยิบยื่นชั ดเยียดให้ ผลที่ตามมาคือการสร้างความคาดหวังในการพึ่งพาจากภายนอกของประชาชนใน ชนบท ลักษณะดังกล่าวแทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างความเหลื่อมล้ำ การจ้อราษฎร์ บังหลวง ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบพึ่งพาทำให้ประชาชนไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นผลในทางลบ กับระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงไม่เพียงแต่เป็นการปูพื้นฐานการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังมีคามจำเป็นสำหรับสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย

อุร ตันติสุนทร (2541 : 43) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ คือ การ กระจายการตัดสินใจทั้งด้านการบริหารและการเงินจากส่วนกลางสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น การกระจาย อำนาจมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการและองค์กรประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบใน การตัดสินใจ บริหาร และพัฒนาท้องถิ่นของตน

การกระจายอำนาจของประเทศไทย มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นการกระจายอำนาจภายในระบบราชการ กล่าวคือ การกระจาย อำนาจในการบริหารงานและงบประมาณ จากระชากรบริหารส่วนกลางหรือหน่วยราชการที่ตั้งอยู่ ตามจังหวัดต่างๆ เพื่อให้ข้าราชการด้วยกันมีความคล่องตัวในการบริหารงานลักษณะนี้น่าจะเป็น การแบ่งอำนาจ (Deconcentration) ระหว่างราชการและหน่วยราชการมากกว่าที่จะเป็นการกระจาย อำนาจเพราะประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว

2. เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจทั้งด้านการบริหารและการเงิน จากหน่วยราชการ ไปให้ประชาชนซึ่งเป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนเพราะอำนาจในการบริหารนั้น เป็นของประชาชนแต่ดั้งเดิม ลักษณะนี้เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนบริหารตนเอง (Local Self - Government) โดยประชาชนและองค์กรประชาชนจะมีส่วนร่วมในกระบวนการกระจาย อำนาจที่เกิดขึ้น

อนก สิทธิประศาสน์ และไพฑูลย์ บุญวัฒน์ (2541 : 29) ได้ให้ความหมายของการ กระจายอำนาจ คือ วิธีการที่รัฐบาลมอบอำนาจการบริหารบางส่วนให้กับองค์กรอื่นนอกจากองค์กร ของราชการบริหารส่วนกลาง จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามความสมควรและอยู่ ในความควบคุมของรัฐบาล แต่ไม่ใช่การบังคับบัญชา โดยมีวิธีการกระจายอำนาจ 2 รูปแบบ ได้แก่

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขตหรือพื้นที่ (Decentralization by Territory)

2. การกระจายอำนาจตามกิจการหรือหน้าที่ (Decentralization by Function)

เช่น School Districts ในสหรัฐอเมริกา และ Highway and Transportation Committee ในอังกฤษ เป็นต้น วิธีการกระจายอำนาจในระบบราชการไทยเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นตามอาณาเขต อันเป็นการให้ท้องถิ่นดำเนินการสาธารณะในอาณาเขตที่กำหนด ดังนี้ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม เป็นลักษณะการรวมอำนาจ (Centralization or Concentration)

ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ เป็นลักษณะการแบ่งอำนาจ (Deconcentration)

ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เป็นลักษณะการกระจายอำนาจ (Decentralization)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจการปกครองเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง โดยมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปจัดบริการสาธารณะต่างๆ เพื่อประชาชนด้วยการปกครองอย่างอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ มิใช่เป็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่แทนเหมือนอย่างมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจบริหารและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

5.2 หลักการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจ มีดังนี้ (กรมการปกครอง, 2541 : 1-3)

1. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลาง การมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินหนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy) ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรนี้จะมีลักษณะที่ไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการปฏิบัติการกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้

แต่ก็ข้อน่าสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองของท้องถิ่นมากกว่านั้นถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. มีงบประมาณของตนเอง องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงานงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้ องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้การบริหาร และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการในการกระจาย เป็นหลักแห่งองค์ประกอบที่มีความจำเป็นและความสำคัญในการกระจายอำนาจ ถ้าขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแล้วจะทำให้การกระจายอำนาจขาดความสมบูรณ์ ดังนั้นในการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องกระทำทั้งการปรับสถานะให้เป็นนิติบุคคล ต้องให้อิสระในการบริหารงาน ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยมีสิทธิเลือกตั้งและสามารถมีงบประมาณเป็นของตนเอง

5.3 ประโยชน์ของการกระจายอำนาจ

หากพิจารณาการกระจายอำนาจในลักษณะของการบริหารและการปกครองประเทศก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผล ทั้งนี้ เพราะแต่ละประเทศจะมีชุมชนมากมายรวมกัน มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก และแต่ละชุมชนก็มีปัญหามากมายแตกต่างกัน ยากที่คนในท้องถิ่นอื่นจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถจัดเวลาในการดูแลและแก้ไขกิจการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่

6.1 ความหมาย

“บทบาท” ได้มีผู้ให้ความหมายในแนวคิดของนักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาได้ให้นิยามเกี่ยวกับความหมายของ “บทบาท” หลากหลายทัศนะ ดังนี้

ทิพวรรณ เคาวางกูร (2531 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทคือแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของแต่ละบุคคลและบทบาทดังกล่าวควรเป็นไปตามข้อตกลงที่มีต่อสังคมนั้นๆ และพฤติกรรมของบุคคลแต่ละบุคคล คือผลที่ได้จากตำแหน่งทางสังคมของเขานั้นเอง

อุทัย หิรัญโต (2536 : 78) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทหรือหน้าที่ หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของแต่ละบุคคลในกลุ่ม หรือในสังคมหนึ่งๆ หน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าว โดยปกติเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือวัฒนธรรมของกลุ่ม สังคมนั้นกำหนด ฉะนั้น บทบาท จึงเป็นแบบแผนแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน

ทิตติยา สุวรรณชฎ (2540 อ้างถึงใน อุทัยวรรณ มรรคประเสริฐ, 2545 : 18) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (Norm) ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่การชี้หน้าที่อันควรกระทำ
2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่มีจะกระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตนในตำแหน่งนั้นๆ

6.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่

ทฤษฎีบทบาท เป็นทฤษฎีที่มุ่งวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่คนในสังคมได้รับรู้ และได้รับการกระทำจากบทบาทที่แสดงของบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นการวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้กระทำตามภาระหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม ตามบทบาทที่ได้รับซึ่งกำหนดโดยกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการของทางราชการ โดยแนวคิดและทฤษฎีบทบาท ได้มีผู้แสดงแนวคิดไว้หลากหลาย จึงนำมาเป็นแนวทางศึกษาบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2537 : 92-94) ได้แบ่งแยกประเภทของ บทบาทออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บทบาทที่ได้มาจากตำแหน่ง ซึ่งเป็นบทบาทที่ถูกกำหนดควบคู่ ไปด้วยกับ ตำแหน่งเป็นบทบาทตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ ที่กำหนดให้ ผู้ดำรงตำแหน่ง นั้นๆ จำเป็นต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ซึ่งบทบาทนั้นต้องสอดคล้องกับหน้าที่ที่ถูก กำหนดไว้

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นบทบาทที่สังคมมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่ง นั้น ควรปฏิบัติและอาจถูกกำหนด จากบุคลิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ได้แก่ ค่านิยม เจตคติ การศึกษา อบรม ประสบการณ์ ตลอดจนพื้นฐานทางวัฒนธรรมและประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่ง นั้นยึดถือ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2538. อ้างถึงใน อุทัยวรรณ มรรคประเสริฐ. 2545 : 19) กล่าวถึง การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งของบทบาทไว้ 3 วิธี คือ

1. โดยระบบของสังคม คือ การกำหนดบทบาทของสมาชิกในสังคมให้ ชัดเจนลงไปว่า ผู้ใดควรจะทำหน้าที่ใดในสถานศึกษา

2. โดยส่วนบุคคล คือ ศึกษาบทบาทที่ตนได้รับให้แน่นอนและถูกต้อง และปฏิบัติตามหน้าที่นั้นๆ โดยไม่ยุ่งเกี่ยวหรือทำงานนอกเหนือไปจากบทบาทนั้นๆ คือไม่ก้าว ภายหน้าที่การงานของผู้ใด

3. โดยความช่วยเหลือของสมาชิก คือ สมาชิกในสังคมย่อมมีส่วน ช่วยเหลือบุคคลที่เกิดความสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ โดยการว่ากล่าวตักเตือน ให้ กำลังใจและให้ความเข้าใจที่ถูกต้องในบทบาทที่สังคมคาดหวัง เช่น ครูใหม่จะไม่มี ความมั่นใจ ในการสอน ครูเก่าควรแนะนำเทคนิคการสร้าง ความมั่นใจในการสอนให้

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานซึ่งสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบ และการปฏิบัติตามตำแหน่ง ตาม สถานภาพของแต่ละบุคคลที่เป็นอยู่ ถ้าตำแหน่งหรือสถานภาพเปลี่ยนไป บทบาทที่มีอยู่ก็ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้น ตำแหน่งและสถานภาพกับการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามตำแหน่งและสถานภาพจึงควบคู่กันเสมอ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลถูกกำหนดบทบาท ที่กระทำต่อสังคม โดยมีกฎหมายเป็นผู้กำหนดบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะบทบาทในการ ดำเนินงาน ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 นั้น ผู้วิจัยได้นำบทบาทที่ได้มาโดยตำแหน่งหรือ

ภารกิจที่รับผิดชอบ เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ คือ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีหน้าที่ที่ต้องกระทำประกอบด้วย การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การป้องกัน โรคและระงับ โรคติดต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะเดียวกัน คล้ายคลึงกัน ที่สามารถเทียบเคียงกับการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

เกรียงศักดิ์ ฝ่ายสีงาม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานและปัญหาใน องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมเห็นว่า การปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงานการเงินและการคลัง การบริหารงานโยธา ทุกด้าน รวมอยู่ในระดับมาก และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง งบประมาณมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

อนันต์ เดชโยธิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านป้องกันโรคและระงับ โรคติดต่อ ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านจัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก

และด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมการพัฒนาต่างๆ และพิจารณาโดยองค์ประกอบต่างๆ เช่น ขนาดของประชากร พื้นที่ และสภาพท้องถิ่น ควรจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรให้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริงในลักษณะการฝึกอบรมแบบเข้ม ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรคร่วมกัน

พจนาด กาตีวี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จากทั้งหมด 8 ด้าน พบว่าด้านที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ระดับปานกลางจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาและอบรม และด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และบุคลากรที่มีการศึกษาแตกต่างกันระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน และบุคลากรดำรงตำแหน่งแตกต่างกันระหว่างคณะเทศมนตรีและพนักงานเทศบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

วินัย นาสูงชน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และชั้น 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ การเมืองการบริหาร สาธารณสุข การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 การดำเนินงานด้านสังคม โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ การเมืองการบริหาร การสาธารณสุข การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง แต่การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และชั้น 5 แล้วพบว่า

กิจกรรมด้านสาธารณสุข และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 มีระดับการดำเนินงานมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5

คุณาวุฒิ ไชยคำภา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า

1. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวม เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ

3. พนักงานส่วนตำบล เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. คณะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่พนักงานส่วนตำบล เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นมากกว่าคณะผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุปัทม์ ทองรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ระดับปานกลางมีคือ ด้านการเงินและงบประมาณ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และ 45 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมมาต โชคชัยวัฒนากร (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความคิดเห็นสมาชิกสภาเทศบาลต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ด้านการให้ราษฎรได้การศึกษาและอบรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านการบำรุงศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น พบว่า โดยรวมเทศบาลมีการดำเนินงานทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก

และสมาชิกสภาเทศบาลที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ว่าที่ร้อยตรีประสงค์ พิมพ์พิทักษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาท การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พิชัย วัฒนกิติกุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม จารัตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทางบก ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน คือ การรักษาความสะอาดถนน ทางเดินสาธารณะ และการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ และด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปัญหาในด้านการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม คือ งบประมาณจำกัดไม่สามารถสร้างถนนที่ได้มาตรฐาน ได้ทันตามความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชน ไม่สามารถจัดหาที่ดินทิ้งขยะเพิ่มได้ ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขาดการสนับสนุนด้านครูฝึกอาชีพของกลุ่มสตรี งบประมาณด้านการช่วยเหลือสงเคราะห์คนชราและเด็กมีน้อย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านป้องกันและระงับโรคติดต่อ งบประมาณด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีจำกัด

เฉลิมชัย ภูแล่นหยุด (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายด้าน

พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รองลงมาคือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ และด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นมากไปน้อย คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รองลงมาและมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะควรจัดสรรงบประมาณในการบำรุงรักษามาตรฐานของถนน ควรให้มีการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังมากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุและผู้พิการให้ทั้งถึง ควรจัดหาอาสาสมัครรักษาความสะอาดและรณรงค์เกี่ยวกับการกำจัดขยะภายในชุมชน

ทวิศักดิ์ ปักษา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล และระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการดำเนินงานของ

องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 ตำบล มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ไม่มีที่ดินเพื่อกำจัดขยะ ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และประชาชนไม่เห็นด้วยต่อการชำระค่าธรรมเนียมการเก็บขยะ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาค่อนข้างมาก และเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศที่มีองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บริหารจัดการหรือพัฒนา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคือ ผู้ที่ทำงานอยู่ใกล้ชิดกับองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะได้นำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมา ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 66 แห่ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 9 ด้าน แต่ผู้วิจัยกำหนดการดำเนินงาน 8 ด้าน เนื่องจาก ด้านที่ 9 เป็นการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

สมาชิกสภาฯ ใน อบต. ที่สังกัด ได้แก่

1. อบต. ชุมพร
2. อบต. ชมสะอาด
3. อบต. เมยวดี
4. อบต. บุ่งเลิศ

ตัวแปรตาม (Dependent variable)

ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ดต่อระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 8 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก
2. ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ
4. ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา